

Naslov knjige

Propuh, papuče i punica

(Vodič za preživljavanje u Hrvatskoj)

Autor

Cody McClain Brown

Bibliografski podaci:

Nakladnik: Algoritam

Prijevod: Vladimir Cvetković Sever

06/2014.

186 str., meki uvez

ISBN 9789533167749

Linkovi (adaptacije, osvrti, potpuni tekstovi itd.)

- <http://www.ziher.hr/recenzija-propuh-papuce-i-punica-sarmanzni-zapisi-o-slatkom-hrvatskom-zivotu/>
- <http://www.najboljeknjige.com/content/knjiga.aspx?BookID=2290&tab=2>
- <http://citajme.com/propuh-papuce-punica/>
- <http://www.algoritam.hr/download/poglavlja/164657.pdf>
- <https://blog.hrt.hr/248968/cody-brown/moj-propuh-papuce-i-punica>
- <http://www.ziher.hr/intervju-cody-mcclain-brown-kako-je-od-propuha-papuca-i-punice-nastala-knjiga/>
- <https://net.hr/danas/hrvatska/oni-to-jednostavno-ne-razumiju-ovih-5-hrvatskih-obicaja-ameri-nikako-ne-mogu-shvatiti/>
- http://www.gkm.hr/propuh_papuce_i_punica.html
- <https://www.youtube.com/watch?v=-Wq2221ku>

Informacije i metodologija za
“Propuh, papuče i punica (Vodič za preživljavanje u
Hrvatskoj)”

Tema:

Knjiga nastala na temelju blogerskih tekstova o kulturološkim razlikama između Amerike i Hrvatske prati autorovu „evoluciju od stranca do zeta“ suočavajući ga s različitim predrasudama, stereotipima, običajima i uvjerenjima.

Kratki sažetak:

Upoznavši svoju buduću suprugu, Hrvaticu, u američkom gradiću u Oklahomi, autor se zbog ljubavi seli u Hrvatsku, najprije u Split, a zatim u Zagreb. Došavši u novu sredinu, toliko različitu od američke, pisac doživljava kulturološki šok: ne razumije običaje nove sredine, ne poznaje kulturu i mentalitet ljudi s kojima se susreće, bori se s predrasudama i stereotipima te uspoređuje hrvatski i američki način života. Iako će teško shvatiti zašto se Hrvati boje svježega zraka koji nazivaju propuhom, zašto se kava ispija satima i koja je njezina društvena uloga, kolika je važnost dobrosusjedskih odnosa, zašto se ne smije hodati bos, bez papuča, tko je punica i kakva je njezina uloga te mnoge druge životne okolnosti, hrvatski zet će se ipak zapitati želi li svojoj kćeri američki san.

Zašto je ova priča prikladna za ciljanu grupu RSP?

- nastala je na temelju bloga o svakodnevnom životu stranca u Hrvatskoj, pisana jednostavnim razgovornim jezikom
- na duhovit i zanimljiv način progovara o susretu dviju kultura i njihovim različitostima
- otvara općeljudska pitanja, kao što su nerazumijevanje jezika, osjećaj isključenosti, (ne)prihvatanje u novoj sredini, nepoznavanje nove kulture i nesnalaženje u njoj i sl.

Kako se interesi čitatelja odražavaju u ovoj knjizi?

Čitatelji mogu promatrati i analizirati hrvatsko društvo, a onda i sami sebe iz perspektive stranca koji polazi od drugačijih sustava vrijednosti i običaja. Usporedbom dviju različitih kultura mogu prepoznati njihove vrijednosti i nedostatke, ali i upoznati i prihvatiti ono što odudara od poznatog i uobičajenog.

Zašto je ova priča motivacijska za učenike?

Čitatelji se mogu poistovjetiti s autorom, ujedno pripovjedačem i glavnim likom, s obzirom na to da danas upravo mladi, u doba sve veće globalizacije, dolaze u doticaj s ljudima iz drugih sredina, različitih kulturoloških nasljeđa i različitih opredjeljenja. Na primjerima iz svakodnevnih životnih situacija mogu prepoznati i osvijestiti važnost razumijevanja drugih i drugačijih. Također, učenici mogu sagledati svoju sredinu i sve što ona nosi iz perspektive stranca. Jednostavan stil pisanja i humor čine knjigu laganijim i zabavnim štivom.

Prepoznaje li se povijesni, politički, multi/ interkulturalni, migrantski ili sličan kontekst u ovoj knjizi/ priči? Ako da, navedite ukratko.

Prepoznaje se interkulturalni kontekst – autor na vlastitu primjeru prikazuje da u američkom i hrvatskom društvu društvene konvencije ne funkcioniraju na isti način, stereotipi mogu biti prepreka komunikaciji, a interkulturalni nesporazumi mogu izazvati različite pozitivne i negativne osjećaje, npr. humor, iznenađenje, nelagodu itd. Tako autor ne razumije hrvatske običaje (npr. poziv na ručak i plaćanje računa ili pak dobrosusjedske odnose koji bi se u njegovu okruženju smatrali zadiranjem u privatnost i dr.), što u njemu izaziva upravo prije spomenute osjećaje – najprije nevjericu i nelagodu, a zatim iznenađenje, olakšanje i na kraju zadovoljstvo.

Odražava li se načelo inkluzije u ovoj knjizi/priči i promiče li razumijevanje kulturoloških razlika i nasljeđa? Navedite ukratko.

Da, Amerikanac se pokušava uklopiti u hrvatsko društvo u čemu i uspijeva, no preduvjet je bio upoznati, razumjeti i prihvatiti kulturološke razlike i nasljeđa. Knjiga osvješčuje čitatelja da postoje predrasude i stereotipi i o Hrvatima, kao što Hrvati imaju o drugim narodima te pomaže u njihovu razbijanju.

METODOLOGIJA

Naziv aktivnosti

Predrasude i stereotipi

Opis aktivnosti

Trajanje: 2 x 45 minuta

Dob učenika: 17 – 18 (3. razred SŠ)

Organizacija razreda učenika: grupni rad

Cilj lekcije:

- poticanje razvoja kulturološkog razumijevanja učenika i razbijanje stereotipa i predrasuda
- razvoj empatije

Materijali za podršku:

- internet
- nastavni listići
- Hrvatski frazeološki rječnik

Izdvajamo:

- 3 teksta
- kartice s natuknicama

Aktivnosti:

čitanje, tumačenje i raspravljanje o tekstu

I. Aktivnosti prije čitanja

- omogućuju motivaciju, otvaranje učenika za dijeljenje vlastitih doživljaja, koheziju skupine.

Učenici su podijeljeni u skupine po četvero. Svaka skupina dobiva jedan zadatak.

a) Predrasude

Promotriti fotografije poznatih osoba uz koje se vezuju određene predrasude i pojedinačno odgovoriti na pitanja vezana uz njihovu nepoznatu stranu života.

Primjer:

Što vozi vlasnik Amazona, najbogatiji čovjek na svijetu?

Koliki je IQ nekada najprivlačnije plavuše Sharon Stone?

Što je po struci Zvonimir Boban, kapetan brončanih nogometaša 1998.? (Honda Accord proizvedena 1999.; članica Mense, IQ 154; prof. povijesti).

Zajednički prokomentirati odgovore i usporediti ih s točnim podacima. Obrazložiti zašto su se pojavile određene predrasude o tim osobama.

b) Etnički stereotipi

Zajednički objasniti sljedeće etničke stereotipe: praviti se Englez; točan kao švicarski sat; svaki Cigo svoga konja hvali; ima ih kao Kineza; vrijedan kao Japanac.

Pojedinačno navesti primjere iz svakodnevnog života u kojima se upotrebljavaju etnički stereotipi u negativnom kontekstu i zajednički ponuditi rješenja kako ih suzbiti.

c) Kako se osjećam

Promotriti fotografije i pojedinačno opisati slično osobno

iskustvo te njime izazvane osjećaje.

Predstavljanje rezultata skupina i kratka rasprava.

II. Aktivnosti tijekom i nakon čitanja u skupni.

- Skupine dobivaju ulomke i nastavne listiće (svaka skupina čita jedan ulomak)

a) 1. poglavlje – Hrvatska: Ono gdje nije Rusija, str. 10 - 11

- temeljni zadatak: Što znači rečenica *Mi živimo između dva golema oceana i skloni smo strpati sve s druge strane u kategoriju „tamo negdje“*? Kakvi su autorovi stavovi o prostorima i ljudima “tamo negdje”? Kakvi su stavovi Hrvata o Amerikancima? Istražiti značenje pojmova *Hladni rat, bipolarni politički svijet, Željezna zavjesa* te ih objasniti u kontekstu ulomka.
- analiza: stereotipi i predrasude; stav prema nepoznatome

b) 12. poglavlje - Susjedi, str. 82 - 86

- temeljni zadatak: Usporediti američku izreku *Dobre ograde tvore dobre susjede.* i njezinu hrvatsku varijantu *Tanki zidovi, hodnici puni jeke i otvoreni prozori tvore susjede.* Objasniti rečenicu *Suludo je i iritantno, ali i utješno znati da svi ostali znaju tko ste, što se s vama zbiva, što vam treba.* Koje su razlike između života u zajednici i života „na zasebnome malom otoku“?
- analiza: kulturološke razlike; zajednica i individualnost; otuđenost

c) 23. poglavlje – Dijeljenje računa, str. 144 - 145

- temeljni zadatak: Što sprečava pisca da ne uživa u ručku? Zašto dolazi s takvim uvjernijima? Protumačiti rečenicu *Ploča koja se vrtjela u meni zagrebala je, ritam svijeta mi se poremetio, glazba je prestala: šokirao sam se.*
- analiza: uvjerenja; kulturološke razlike; predrasude i stereotipi

III. Zajedničke aktivnosti nakon čitanja

Predstavljanje rezultata rada u skupinama.

Dramske metode

- a) vrući stolac – jednog sudionika grupa ispituje o njegovu životu, ponašanju i motivaciji (Moguća pitanja: Kako se osjećate u novoj sredini?; Koji postupci ljudi vam se čine neobični u vašoj okolini?; Koje ponašanje ne razumijete? itd.)
- b) rašomon – varijanta vrućeg stolca – svaki lik priča priču s obzirom na svoj doživljaj (Moguća pitanja: uklapanje u sredinu; društveni događaji; međuljudski odnosi itd. – govori se iz perspektive pisca, supruge, susjeda, poznanika...)

Evaluacija i metoda procjene:

Uloga učitelja – pripremiti materijale i djelovati kao moderator

Evaluacija rada u skupini – anketni listić: evaluacija i samoevaluacija

Učenike se procjenjuje na osnovu njihove sposobnosti:

- čitanja s razumijevanjem i prepoznavanja kulturoloških razlika, stereotipa i predrasuda
- argumentiranog sudjelovanja u raspravi
- predstavljanja rada skupine – sustavno i strukturirano izlaganje

Učinak aktivnosti na čitanje RSP:

Aktivnosti potiču razvoj empatije i tolerancije učenika, razumijevanje različitosti i prihvaćanje drugih kulturoloških koncepata te razbijanje stereotipa i predrasuda.

Povezanost s kurikulumom

Razred: 3.

Nastavni plan i program:

Jezično izražavanje – oblikovanje iskaza

Etika

Engleski jezik

Geografija

Sociologija

Projekt broj: 2016-1-HR01-KA201-022159
**Erasmus + Priručnik za neodlučne,
posrnule i loše čitatelje**

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Znanja:

- bolje razumijevanje sebe i svijeta oko sebe
- prepoznavanje i prihvaćanje tuđih i svojih kulturoloških obilježja
- kritičko razmišljanje o svijetu, obitelji, usvojenim vrijednostima, običajima, kulturološkim razlikama, stereotipima i predrudama
- uživanje u iskustvu čitanja svjetske književnosti

Vještine:

- prikupljanje, odabir i vrednovanje informacija
- čitanje, tumačenje i ocjenjivanje književnih tekstova

Kompetencije:

- komunikacijske kompetencije
- sposobnost rada u timu, prihvaćanja drugog i drugačijeg

Bibliografska referenca koja će se koristiti tijekom aktivnosti

Cody McClain Brown, Propuh, papuče i punica

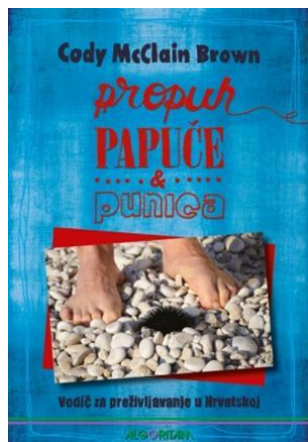
Nakladnik: Algoritam

Prijevod: Vladimir Cvetković Sever

06/2014.

186 str., meki uvez

ISBN 9789533167749

Informacije i metodologija za
"Propuh, papuče i punica (Vodič za preživljavanje u
Hrvatskoj)"

Projekt broj: 2016-1-HR01-KA201-022159
**Erasmus + Priručnik za neodlučne,
posrnule i loše čitatelje**

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Rezultati

Učenici će moći:

- jasno i argumentirano iznijeti svoje mišljenje te aktivno slušati druge
- prepoznati i razumijeti kulturološke razlike

Preporuke

Djelo je primjereno učenicima jer govori o njima bliskim temama i omogućava im bolje kulturološko razumijevanje te uvid u različite percepcije društvenih normi, običaja i vrijednosti. Tema i jednostavan stil pisanja omogućavaju lako razumijevanje i poticanje na čitanje nastavka (Hrvatska uzvraća udarac) ili sličnih djela.